

ÅRSMELDING 2001

Norsk Oljemuseum er fortsatt en ung organisasjon. År 2001 var museets andre ordinære driftsår, og en stor del av aktiviteten i perioden har vært rettet mot utvikling og konsolidering av aktiviteter, organisasjon – og ikke minst – det økonomiske driftsgrunnlaget for institusjonen.

I dette perspektivet ble flere sentrale mål oppnådd i løpet av driftsåret 2001:

- Museet er for første gang tildelt et ordinært driftstilskudd over statsbudsjettet.
- Et nytt sponsorfond er etablert som et vesentlig element i driftsfinansieringen.
- ”Kulturminne Ekofisk” styrker museet innen dokumentasjon og forskning.

Besøktallet for 2001 ble 65.000 gjester, mot 82.000 i driftsåret 2000. Denne reduksjonen var langt på vei forventet som en ”normalisering” av besøktallet etter den store publikumstilstrømmingen de to første årene.

Styret

Styret for Stiftelsen Norsk Oljemuseum har i år 2001 hatt følgende sammensetning:

Styremedlemmer

Finn Roar Aamodt, styreleder
Oljeindustriens Landsforening

Tormod T. Våland, nestleder
Stavanger kommune

Arild Nystad
Olje- og energidepartementet

Bjørn Vidar Lerøen
Statoil

Hans Riddervold
Norsk Petroleumsforening

Lars A. Myhre
Landsorganisasjonen i Norge

Janne Johnsen
Rogaland fylkeskommune

Ida K. Andersen

Varamedlemmer

Nils J. Heilemann
Oljeindustriens Landsforening

Helge Ole Bergesen
Stavanger kommune

Farouk al-Kasim
Olje- og energidepartementet

Einar Bergh
Statoil

Kjell Ursin-Smith
Offshore Northern Seas

Sigrid Werner
Landsorganisasjonen i Norge

Siri Meling
Rogaland fylkeskommune

Michael Boxill

Norsk Oljemuseums Venner

Svein Terje Pisani Førland
Museets ansatte

Norsk Oljemuseums Venner

Kari Meek
Museets ansatte

I løpet av året har det skjedd en utskiftning i styret. Styremedlemmet som oppnevnes av Olje- og energidepartementet, Bjørn Ståle Haavik (varamedlem Sigmund Johansen) deltok bare på det første styremøtet i 2001. Etter dette ble Arild Nystad (varamedlem Farouk al-Kasim) oppnevnt som medlem av museets styre på vegne av departementet.

Det er avholdt fire styremøter i perioden. Styret er blitt jevnlig orientert om alle vesentlige forhold knyttet til museets drift. Saker som vedrører museets langsiktige finansiering har også dette året vært en viktig del av styrets dagsorden.

Organisasjon og personale

Museet har 17 faste stillinger. Av disse er seks reduserte (50-70%). Utover de faste stillingene har museet knyttet til seg 10-15 personer som timebetalt ekstrahjelp. Den samlede arbeidsinnsatsen ved museet har utgjort ca. 17 årsverk. To stillinger som sivilarbeidere kommer i tillegg til dette.

Antall ansatte har vært stabilt gjennom hele perioden. Organisasjonen er i utgangspunktet stramt bemannet, slik at mange arbeidsområder i stor grad blir dekket av enkeltstillinger. I løpet av året er mindre justeringer foretatt for å oppnå bedre fleksibilitet i utnyttelsen av personalets kompetanse. Våren 2001 ble det gjennomført et personalseminar som evaluerte organisasjons- og arbeidsform. Dette har vært et positivt bidrag til utvikling av organisasjonen.

Besøksstall

Museets besøksstall har fått stor oppmerksomhet siden åpningen i mai 1999, da tilstrømningen tilsvarte godt over 100.000 i årlig besøk. I det første ordinære driftsåret 2000 fikk museet 82.000 gjester. Det var ventet at antall besøkende fortsatt ville synke noe før stabilisering. For 2001 ble besøksstallet 65.000 gjester. Dette resultatet må betraktes som tilfredsstillende når vi sammenlikner med andre kulturinstitusjoner i regionen og i forhold til det befolkningsgrunnlaget museet primært henter sine gjester fra.

Reiselivstrafikken er et viktig marked for museet. Dette kommer til uttrykk gjennom antall gjester i sommermånedene (mai-august), som utgjorde nesten halvparten av det totale besøksstallet. Museet har drevet et aktivt markedsføringsarbeid og er blitt godt innarbeidet i reiselivsnæringens profilering av byens og regionens attraksjoner. På denne bakgrunn ble Norsk Oljemuseum høsten 2001 tildelt reiselivsnæringens egen utmerkelse; "Årets Bjellesau 2000". I juryens begrunnelse ble det framhevet at museet i høy grad er med på å tilføre reisende til byen – i tillegg til at museet har mottatt betydelig oppmerksomhet både nasjonalt og internasjonalt.

Utstillinger

Siden åpningen av museet i 1999 er det ikke gjort vesentlige utskiftninger av hovedutstillingen som den gang ble montert. I grove trekk kan vi si at den permanente

utstillingen er blitt oppgradert, vedlikeholdt og supplert av noen nye elementer. Dette har sin naturlige forklaring både i de nåværende utstillingenes relativt korte levealder, og i tilgangen på både arealer og ressurser til å skape nye utstillinger. Spørsmålet om utskiftninger og nyskaping må drøftes i en helhetlig og langsiktig plan for utvikling av utstillingene i museet.

Av tilvekst innen utstillingsområdet i 2001 kan nevnes to tiltak: Utstillingen med tittelen "Petroleumssamfunnet" ble åpnet i april. Dette er en utstilling museet har utviklet i samarbeid med to lokale kunstnere og som fokuserer på det mangfoldet av produkter som lages av olje og gass. I juni ble "Jenter i Oljå" åpnet i museets temporære utstillingsareal. Dette er en utstilling om oljevirkosomheten som arbeidsplass for kvinner. Prosjektet ble gjennomført i samarbeid med Aberdeen Maritime Museum, og var en del av fellesmønstringen "Kvinner Viser Vei". Det er tenkt at utstillingen skal ha en varighet fram til juni 2002.

Museet har også kontinuerlig arbeidet videre med å finne en driftsløsning som gir stabilitet og forutsigbarhet i forhold til de tekniske og økonomiske utfordringene ved drift av utstillingene.

Skoletjeneste og aktivitetsdager

Museet har gjennom året lagt stor vekt på å utvikle sitt undervisningstilbud mot skoleverket. I 2001 ble museet besøkt av 8.580 skoleelever, et gjennomsnitt på 2-3 klasser per skoledag. Antallet skoleelever har økt fra driftsåret 2000 da totalt elevtall var 7.240. I 2001 utgjorde skoleelever 13,2% av totalbesøket.

For å informere om museets undervisningstilbud og skape best mulig direkte kontakt med skolene, ble det i 2001 arrangert en rekke planleggingsdager for lærere på alle trinn. Dette har totalt samlet 250 deltakere og gitt positive resultater for dialogen med skoleverket. I tillegg kommer samarbeid med Lærerhøgskolen i Stavanger og to seminarer med lærere fra Kristiansand som ble fraktet til oljebyen i samarbeid med NSB. Oljeindustriens Landsforening har vært en viktig samarbeidspartner i gjennomføringen av disse skolerettede aktivitetene.

For å trekke fram spesielle tema og skape grunnlag for varierte opplevelser på museet har det vært et fast innslag å arrangere aktivitetsdager – som regel på søndager. I 2001 ble det arrangert seks slike dager med godt besøk fra publikum. Eksempler på tema har vært Ekofisk, gass, fysikk på roteloftet, oljepionerene og fiskekonkurransen.

Dokumentasjon og forskning

Utviklingen av prosjektet "Kulturminne Ekofisk" har stått sentralt innen arbeidet med dokumentasjon og forskning i 2001. Museets rapport fra forprosjektet ble avlevert til Phillips-gruppen i august og forberedende arbeider for oppstart ble gjennomført fram mot årsskiftet. Prosjektet starter for fullt tidlig på nyåret 2002 og skal strekke seg over tre år med avslutning innen utgangen av 2004. Arbeidet med "Kulturminne Ekofisk" vil være en meget utfordrende og faglig utviklende oppgave for museet. Aktiviteten og langsiktigheten i prosjektet har bidratt vesentlig til å styrke museets arbeid innen dokumentasjon og forskning. Samtidig gir Ekofisk-prosjektet interessante perspektiver for utvikling av nye, beslektede prosjekter innen petroleumssektoren.

Aktiviteten på området har ellers vært knyttet til utvikling og dokumentasjon av utstillingsprosjektet "Jenter i Oljå" og det nye prosjektet "Oljebyen 1972-2002" som

innbefatter både en større utstilling og en egen publikasjon om temaet. Prosjektet om oljebyen er et ledd i en større jubileumsmarkering for 30 års milepælen for Stortingets vedtak 14. juni 1972 om å etablere Oljedirektoratet og Statoil i Stavanger. Jubileet gjennomføres som et samarbeidsprosjekt mellom Stavanger kommune, Norsk Oljemuseum og en lang rekke bedrifter og organisasjoner innen næringen.

Arbeidet med Nordsjødykkingens historie er også blitt videreført. To studenter ved Universitetet i Bergen skriver nå hovedoppgaver innenfor dette feltet med faglige relasjoner til museet.

Samlinger og lager

Museet har gjennom en årrekke bygget opp egne samlinger på områdene; bibliotek, gjenstander, dokumentarisk materiale, foto og film/video. Dette arbeidet har i løpet av året fortsatt i samsvar med tidligere praksis. Samlingene inneholder i dag 3040 titler for bøker, tidsskrifter etc. og 1795 registreringer for gjenstander.

Kapasitet og kvalitet på eksterne lagerfasiliteter er en kontinuerlig utfordring. Museet leier lagerlokaler på ca. 900 kvm i naboskuret på Kjeringsholmen. Dette brukes til oppbevaring av gjenstander, utstillingsmateriell, arkivmateriale og rekvisita. I tillegg disponerer museet to fjellhaller på Åmøy med et samlet areal på ca. 450 kvm, i tilknytning til det nye fellesmagasinet for museene i Rogaland. Det må utredes nærmere hvordan lagertekniske forhold skal legges til rette før magasinene på Åmøy kan tas i bruk for fullt.

Museumsbutikk og serveringsvirksomhet

Museumsbutikken AS gjennomgikk en reorganisering i 2000 og har i 2001 vært drevet som et eget driftsselskap heleid av stiftelsen Norsk Oljemuseum. Driften for 2001 ga en samlet omsetning på kr. 988.778,- med et positivt driftsresultat på kr. 119.636,-. Butikkens økonomiske bidrag til museet har skjedd gjennom betaling av husleie og dekningsbidrag for administrative kostnader.

Serveringsvirksomheten ved Bølgen & Moi Cafe AS er basert på en leieavtale med museet. Leietaker har i 2001 hatt sitt første hele driftsår uten de begrensninger i skjenkeretten som gjaldt for de to første driftsårene. Produktet er blitt godt innarbeidet i markedet og holder et høyt kvalitetsnivå. I kombinasjon med museet og museets utleie av møterom er serveringsvirksomheten et stort aktivum for anlegget som helhet.

Driftsøkonomi

Regnskapet for 2001 viser et underskudd før fondsanvendelse på kr. 2.322.516,- for driften av museet. Dette er kr. 1.671.687,- bedre enn budsjettet. Hovedforklaringen på dette budsjettavviket er at museet mot slutten av året mottok et ekstraordinært driftstilskudd fra staten v/Olje- og energidepartementet på 1,0 mill kroner. I tillegg har flere inntektsområder vist en fin utvikling, samtidig som kostnader delvis er redusert og forskjøvet i tid. Billettinntekten er fortsatt museets viktigste egeninntekt med kr. 2.959.430,-. Utover dette er det positivt å registrere at aktivitetsområdet arrangementer/kurs/konferanse viser en økning og gir en samlet inntekt på kr. 1.049.304,-. Avkastningen fra det nyetablerte sponsorfondet er også klart høyere enn budsjettet for perioden med en samlet inntekt på kr. 684.436,-.

Driftsfondet som i 1998 ble gitt av staten v/Olje- og energidepartementet, var opprinnelig på 10 mill kroner. Siden åpningsåret 1999 er dette fondet brukt til å balansere den økonomiske underdekningen på driften. Underskuddet for år 2001 er i hovedsak dekket ved å bruke midler fra driftsfondet med kr. 2.122.516,-. Dette resulterer i at fondet ved utløpet av året er redusert til kr. 3.349.473,-. I tillegg til dette har styret godkjent å bruke kr. 200.000,- av forskningsfondet til delvis dekning av kostnader innen dokumentasjon og forskning. Status for forskningsfondet ved utløpet av året er kr. 1.743.393,-.

Etter hvert som de økonomiske midlene i driftsfondet brukes opp, vil museet være avhengig av å motta et driftstilskudd fra staten som erstatning for den ”statsinntekten” som hittil har kommet gjennom bruk av fondet. Dette blir sikret for driftsåret 2002 ved at staten v/Olje- og energidepartementet har bevilget 1,0 mill kroner i driftstilskudd over statsbudsjettet.

Venneforeningen

Styret i Norsk Oljemuseums Venner har i løpet av året fortsatt arbeidet med å endre relasjonen mellom museet og venneforeningen. Formålet med dette har i hovedsak vært å skape et klarere skille mellom museets sponsorrelasjoner og de inntektene som er blitt tilført museet gjennom venneforeningens innkreving av medlemskontingent. En naturlig konsekvens er at venneforeningen får en friere stilling i forhold til museet. For å oppnå dette ble nye vedtekter for venneforeningen godkjent av museets styre høsten 2001. Som følge av endringen i venneforeningens vedtekter må det også gjennomføres en revisjon av museets vedtekter.

Nye driftsinntekter

Styret og administrasjonen har gjennom perioden arbeidet aktivt med å utvikle andre inntektsmuligheter for museet. Dette har så langt resultert i etableringen av et sponsorfond med bekreftede tilsagn på 27,0 mill kroner i grunnkapital. Det er etablert statutter for fondet og styret har vedtatt å sette bort forvaltningen av kapitalen til en profesjonell fondsforvalter. Formålet med sponsorfondet er at avkastningen skal gi et årlig, langsiktig bidrag til museets drift. Enkelte sponsorer har valgt å gi årlige tilskudd som et supplement til avkastningen fra fondet.

I tillegg vil igangsettingen av prosjektet ”Kulturminne Ekofisk” gi museet verdifulle prosjektinntekter de nærmeste tre årene. Til sammen utgjør disse inntektskildene et vesentlig nytt tilskudd til museets driftsøkonomi.

Miljøforhold

Arbeidsmiljøet ved museet ansees som godt. Museet har i perioden opplevd svært lav utskiftning av personale og et lavt sykefravær (2,7%). I løpet av året er det vedtatt arbeidsreglement i bedriften og iverksatt et nytt internkontrollsystem innen Helse, Miljø og Sikkerhet. Museets virksomhet tilstreber å gi positive ringvirkninger til det ytre miljø. Styret er ikke kjent med negative miljøvirkninger av virksomheten.

Videre arbeid – sentrale utfordringer

Etter snart tre års drift går museet inn i en fase der det blir stadig viktigere å utvikle nye utstillinger og skape aktivitet som kan fornye publikums interesse. Museet skal framstå som

en nasjonal institusjon for dokumentasjon og formidling av petroleumsvirksomheten og et "fyrtårn" innen det regionale reiselivet.

Arbeidet med "Kulturminne Ekofisk", i nært samarbeid med industri og myndigheter, vil være et vesentlig utviklingsprosjekt for museet. Underveis i dette arbeidet blir det viktig å utforske hvilke "avleggere" denne aktiviteten kan skape med tanke på nye prosjekter av tilsvarende karakter som kan styrke museets rolle som faginstans.

Den viktigste utfordringen vil fortsatt være å etablere en langsiktig driftsmodell som setter museet i stand til å følge opp de mål som er nedfelt i institusjonens vedtekter. For å oppnå dette vil det være nødvendig å motta et årlig tilskudd over statsbudsjettet som gjør det mulig å opprettholde institusjonens driftsnivå.

Stavanger, 7. mars 2002

Finn Roar Aamodt
Styreleder
(sign.)

Tormod T. Våland
Nestleder
(sign.)

Arild Nystad
(sign.)

Hans Riddervold
(sign.)

Bjørn Vidar Lerøen
(sign.)

Lars Anders Myhre
(sign.)

Janne Johnsen
(sign.)

Ida K. Andersen
(sign.)

Svein T. Pisani Førland
(sign.)

Finn E. Krogh
Direktør
(sign.)